Contributed by David Dessers
donderdag, 19 juli 2007 -

Heel de linkerzijde zit met een probleem. De SP.A in de eerste plaats, gezien die partij méér dan zeven procent moest prijsgeven. Maar ook het ACW kampt met een politiek probleem, gezien het er kennelijk niet in slaagt om de rechtse alliantie tussen CD&V en NV-A te blokkeren en een andere koers op te leggen aan de christen-democratie. En ook de score van Groen! bleef onder de verwachtingen. De groenen konden geen garen spinnen uit de nederlaag van de SP.A, waardoor heel centrum links globaal achteruitboert. Radicaal links tot slot wist evenmin zijn graantje mee te pikken van de onvrede over het generatiepact en het neoliberale Europa. PVDA+ scoorde beneden de verwachtingen, CAP eindigde op gelijke hoogte met non-lijsten als 'Stijn' of 'Nee'. De ganse linkerzijde deelt in de klappen.

Met een rechtse regering in de maak staat de linkerzijde vandaag nochtans voor een dubbele opdracht. Ten eerste moet er een eerlijke en duidelijke discussie gevoerd worden over waarom links in de brede zin van het woord het zo slecht heeft gedaan op 10 juni. In plaats van te foeteren tegen de "domme kiezers" die ons een Beieren aan de Noordzee hebben bezorgd, moeten we net te rade gaan bij de linkerzijde zelf om deze nederlaag te begrijpen. De eerste en belangrijkste vraag in het debat luidt dus waarom de centrum-linkse partijen stemmen verloren hebben aan rechts. Hoe komt het dat centrum links vandaag nog maar een goede 22% van de kiezers kan bekoren? Waarom gaan zovele mensen hun heil zoeken bij rechts? Maar ook, hoe komt het dat het ACW zo weinig gewicht in de schaal kan leggen binnen de CD&V? Daarnaast moet radicaal links zich de vraag stellen waarom het er niet in slaagde om de onvrede naar zich toe te trekken en dus evenmin kon verhinderen dat bijvoorbeeld Lijst Dedecker met de stemmen aan de haal ging. Die tweede vraag is van een andere orde gezien ze vooral gaat over wat de organisatorische en politieke voorwaarden zijn om een electorale doorbraak te forceren. Maar ook dat debat is van belang willen we ooit uit de crisis geraken. In plaats van nu allemaal kritiekloos samen te klitten rond SP.A of Groen! moeten we net een debat op gang brengen in gans de linkerzijde.

Daarnaast hebben we weldegelijk de opdracht om te bouwen aan een breed links en antineoliberaal front tegen de nakende rechtse regering, gestoeld op alle politieke en sociale componenten van de linkerzijde. Een beetje naar het voorbeeld van 'Keer het tij' in Nederland, een brede coalitie van 500 progressieve en linkse organisaties en bewegingen die een massabeweging tegen de eerste regering Balkenende wist tot stand te brengen. Daarbij zullen we de ganse linkerzijde nodig hebben. Enkel radicaal links zal immers niet volstaan om de strijd te voeren en om werkelijk een debat op gang te brengen bij de basis van de arbeidersbeweging en de sociale bewegingen in dit land. De vakbonden en de sociale bewegingen moeten ons inziens centraal staan in een Belgische 'Keer het tij'.

Joekel van een probleem

Laten we de positie van de twee grotere centrum-linkse partijen eerst onder de loep nemen. De SP.A ging de confrontatie met de eigen traditionele achterban tijdens de afgelopen periode allerminst uit

de weg. De politiek was fundamenteel niet zo verschillend van die ten tijde van Stevaert, maar de directe en arrogante wijze waarop de confrontatie met de arbeidersbeweging werd aangegaan, stuitte heel wat militanten van de socialistische arbeidersbeweging tegen de borst. Wie de rug keert naar links, kijkt naar rechts, stelde Vande Lanotte ten aanzien van de syndicalisten die het generatiepact niet verteerd kregen. Zonder twijfel verliest een partij die 7 tot 8 procent daalt, kiezers op meerdere fronten. Maar wij gaan er wel vanuit dat er politieke redenen liggen aan de grondslag van zo'n nederlaag. Verkiezingen win of verlies je niet enkel dankzij de juiste of foute kopman of dankzij de juiste of foute campagne en communicatiestrategie. Het generatiepact, het IPA, de jacht op werklozen... de emmer geraakt ooit wel eens vol. En als we één zaak geleerd hebben uit onze ervaringen in de beweging tegen het generatiepact is dat het gemor over de koers van de SP.A-leiding nu toch wel heel wat bredere vormen aannam dan voordien. Binnen het kader van de vakbonden, onder mensen die jarenlang trouw SP.A stemden, rukte de ontevredenheid op. En als je de mensen die jouw boodschap moeten uitdragen en verdedigen in de wijken en op de werkvloer niet echt mee hebt, dan heb je als socialistische partij weldegelijk een joekel van een probleem.

Stinkende dopingpotjes

Je kan dit makkelijk in vraag stellen, door te beweren dat die vroegere stemmers evenmin massaal naar de andere linkse krachten zijn gegaan. Waarom zou een ontevredenheid over de asociale koers van de SP.A nu leiden tot een rechtse vloedgolf, tot een overwinning voor CD&V-NV-A of -hoe bedenk je het?- de Lijst Dedecker. Wel, op dit punt mogen we vooral niet te zeer in schemaatjes denken. Eens de ontevredenheid geboren is, gaat ze op zoek naar de meest geloofwaardige politieke uitdrukking. Op Groen! komen we hieronder nog terug, maar het is duidelijk dat de groene partij niet het best geplaatst is om de stemmen van rode vakbondsleden te recuperen.

Politologen moeten het maar eens berekenen, maar het zou allerminst verbazen dat LDD een heel pak stemmen is gaan wegkopen bij de SP.A. Waarom ook niet? Waarom zou een ontevreden vakbondslid niet eens een politiek uitje kunnen maken naar een Jean-Marie Dedeceker, uitgespuwd door de eerste minister en zijn clan, een man met lef, die zelfs het deksel durft te lichten van de stinkende dopingpotjes in het wielrennen... Uiteraard is dat een groot politiek probleem, maar wanneer mensen zich afwenden van een partij kiezen ze nu éénmaal voor het alternatief dat het establishment het best een stamp voor zijn gat kan verkopen. En tijdens deze verkiezingen was dat in eerste instantie de LDD. En neen, dat betekent nog niet dat je overdreven veel begrijp moet hebben voor een dergelijke keuze. Maar de volgorde is wel belangrijk: mensen wenden zich af van de SP.A omdat ze de koers van de leiding beu zijn. Ze worden als het ware begeleid naar de uitgang van links. De stem op iets als LDD of nog erger is dan slechts het dramatische gevolg hiervan, zolang er geen geloofwaardig alternatief bestaat om die stemmen langs links te kanaliseren. Je kan dan tekeergaan tegen de 'rechtse' kiezer, maar het brengt je niets op. Links moet de oorzaken van de nederlaag bij zichzelf zoeken, niet bij de anderen

Schreeuwend onbegrip

Ook bij Groen! lees je hier en daar een schreeuwend onbegrip ten opzichte van de keuze van de kiezer. Dergelijke statements kunnen inderdaad uitingen zijn van een eerlijke ontgoocheling en teleurstelling over de verrechtsing in ons land. Maar ook Groen! zou zichzelf de vraag moeten stellen waarom het er zo slecht in geslaagd is om de ongerustheid over het klimaat en de ontevredenheid over de sociale problemen te vertalen in electoraal succes.

Filip De Bodt (Roodopgroen) kandideerde op de groene lijst in Oost-Vlaanderen en trekt volgende conclusie uit de campagne: "Groen! pikt weinig graantjes mee, en dat is misschien ook logisch. Als je je best doet om zoals de anderen te gaan vissen in de centrumvijver, dan vervreemd je evenzeer van de "gewone mensen". Voor vakbonders blijft het een hele stap om groen te stemmen, zeker als je dan zelf (tot vervelens toe) beklemtoont dat je hoofdzakelijk met klimaat bezig bent of in de krant gaat stellen dat je niet 'tegen de multinationals bent omdat het multinationals zijn'. Ach, pardon? Je wordt dan een one-issue partij die het voor mensen met andere interesses niet makkelijk maakt om

de stap te zetten. De slogan "we willen een klimaatminister" komt pretentieus tot carrièristisch over. De kopstukken deden wel hun best om regelmatig het begrip armoede te laten vallen in de campagne, maar eerlijk gezegd, het kwam niet zo overtuigend of doorleefd over. Een mens mag zich rond onrechtvaardigheid wel eens behoorlijk kwaad maken hoor." Eigenlijk hebben we hier weinig aan toe te voegen en zeggen deze enkele regels heel veel over de aanhoudende moeilijkheid van Groen! om terug comfortabel boven de zelf ingevoerde kiesdrempel te raken

Voor een ander links

Uiteraard zullen we de ganse linkerzijde nodig hebben, om op een efficiënte manier de strijd met de rechtse regering te kunnen aangaan. Maar die strijd mag niet de strijd tegen de "grote onrechtvaardigheid van 10 juni" worden, toen de kiezers "geheel onterecht de linkse partijen en paars in de vernietiging stemden". Een strijd tegen rechts moet in de eerste plaats ook een strijd voor een ander links worden, voor een linkerzijde die zich resoluut kant tegen de neoliberale politiek, tegen de privatiseringen, tegen de omgekeerde sociale herverdeling ten gunste van de rijksten, tegen de lastenverlagingen etc.

Om het tij te keren zullen we naar een brede links alliantie moeten gaan, die werkelijk in staat is om de rechtse regering het vuur aan de schenen te leggen. Maar dan is het wel onontbeerlijk dat dit gebeurt op een antineoliberale basis, zoniet bereidt links enkel de nederlaag van de toekomst voor.

Foto: http://www.flickr.com/photos/tomklaver/